

Bewustzijn meertalig onderwijs krijgt impuls Rutu Foundation tweede in strijd om Onderwijsboek van het jaar

door Stuart Rahan

AMSTERDAM — “Ik kan het gewoon niet geloven! Ons boek is genomineerd voor Onderwijsboek van het jaar! Wat een erkenning voor een onderwerp waar je vijf jaar geleden nauwelijks hardop over mocht praten. Moedertalen in de klas?...daar gaan we niet aan beginnen hoor.” Een euforische Ellen-Rose Kambel, oprichter van Rutu Foundation die al jaren strijdt voor onderwijs in de moedertaal, toen haar boek ‘Meertaligheid en onderwijs’ genomineerd werd voor Onderwijsboek van het jaar. Bijna twee maanden later mist het boek net de boot en eindigt als tweede.

De prijs wordt jaarlijks uitgereikt door de Nederlandse Beroepsvereniging van Begeleiders in het onderwijs. “Wetenschappers weten al heel lang dat het gebruik van moedertalen in het onderwijs een positief effect heeft op de sociale en emotionele ontwikkeling van het kind”, weerlegt Kambel elke politieke obstructie voor onderwijs in ook de moedertaal.

Iedereen overtuigen

Het is de politiek die uiteindelijk beslist, maar voor Kambel leek het een haast onmogelijke opgave om beleidsmakers, leerkrachten en zelfs ouders ervan te overtuigen hoe belangrijk het is om er wel aan te beginnen. Deze groep was (nog) niet overtuigd van het wetenschappelijke bewijs dat ontwik-

keling van het jonge kind reeds op vroege leeftijd medebepaald wordt door onderwijs in de eigen moedertaal. “Maar ja, als de meeste onderzoeksresultaten verstoppt zijn in dure Engelse, met jargon overlade boeken en tijdschriften...”, verzucht de trotse Rutu Foundation-voortrekker. Het wetenschappelijke resultaat is in gewone taal geschreven met tips en tricks over meertalig onderwijs in Nederland, Friesland, Vlaanderen, Suriname, Zeden en St. Eustatius.

Kinderen en volwassenen vertellen

Rutu Foundation zet zich sinds 2011 in om moedertalen een plaats te geven in het onderwijs. “Maar het is niet makkelijk”, vertelt Kambel. In Nederland was het jarenlang zelfs taboe om het over moedertalen in het onderwijs te hebben. “Met dit boek wilden we wetenschappelijke informatie op een laagdrempelige manier bereikbaar maken voor een groot publiek en met name ook voor iedereen werkzaam in het onderwijs.”

Behalve wetenschappelijk onderzoek bevat de bundel verhalen van volwassenen en kinderen die meertalig zijn opgegroeid en die vertellen wat hun moedertaal en hun meertaligheid voor hen persoonlijk betekent. Suriname kent (net als Nederland overigens) een wisselende ontwikkeling als het gaat om omgaan met de meertalige realiteit in het onderwijs. “Op de kweekschool was het vroeger bijvoorbeeld

verplicht om een aantal woorden Sarnami, Javaans of Kali’na te leren. Dit is allang afgeschaft en hoewel er in de huidige leerlijnen voor het basisonderwijs wel gesproken wordt over meertaligheid, is tegenwoordig de algemene gedachte dat leerkrachten uitsluitend in het Nederlands les moeten geven. Alle lesmateriaal is ook alleen in het Nederlands verkrijgbaar”, tekent Kambel hierbij aan.

Rekenmethode

“In 2008 zijn wij op verzoek van inheemse ouders samen met de Vereniging van Inheemse Dorpschouffden in Suriname en het Rooms-katholiek Bijzonder Onderwijs begonnen met de ontwikkeling van een tweetalige rekenmethode die aansluit bij de beleving en culturen van kinderen in het binnenland. Verder hebben we samen met de Universiteit Utrecht een Twinning-project uitgevoerd met het CPI, de opleiding van leerkrachten, waarbij lerarenopleiders zijn getraind in het omgaan met culturele diversiteit en meertaligheid.”

De rekenmethode is nog steeds online beschikbaar in drie talen, maar wordt op dit moment in Suriname niet gebruikt omdat het ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur in 2013 koos voor een rekenmethode uit Nederland. “Wij zijn wel verder gegaan met het rekenboek en momenteel experimenteren scholen in zes Europese landen met materiaal dat is aangepast aan de Euro-

Foto / collectie Rutu Foundation

Founder van Rutu Foundation Ellen-Rose Kambel (l) met onderwijstrainer Manon Plaschaert op promotietour in Frans-Guyana vorig jaar augustus.-.

pese context en vertaald in twaalf talen, waaronder Turks en Arabisch.”

Positieve ontwikkelingen

Ondanks de keuze voor de Nederlandse rekenmethode lijkt het er op dat nu in Suriname ook meer aandacht komt voor meertaligheid in het onderwijs. “In opdracht van het onderwijsministerie en met financiering van de Caribische Ontwikkelingsbank is dit jaar een groot schalig onderzoek uitgevoerd naar de rol van taal in het onderwijs in het binnenland. Tijdens een conferentie over onderwijs dat het ministerie organiseert

in mei zal er ook aandacht besteed worden aan meertaligheid. Dus dat zijn positieve ontwikkelingen”, constateert Kambel. Het behalen van de tweede plaats gaat Rutu Foundation gebruiken om haar zichtbaarheid te vergroten door onder meer het nieuwe initiatief, de Language Friendly School, te promoten. Het is speciaal gericht op leerkrachten, schooldirecteuren en andere onderwijsprofessionals die een inclusieve taalvriendelijke leeromgeving willen creëren waar alle leerlingen kunnen leren, ook als ze een andere taal thuis spreken dan de schooltaal.-.

Acht Surinamers mogen schitteren tijdens Guyane Fashion Week

door Shanavon Arsomedjo

PARAMARIBO — Het aantal aanmeldingen bij de auditie voor de Guyane Fashion Week (GFW) was boven verwachting. Waar de organisatie rekende op niet meer dan twintig mensen, werd zij verrast met twaalf meer. Zeer opmerkelijk was dat meer mannen dan vrouwen zaterdag deelnamen aan de ‘casting’. Naast ervaren en beginnende modellen trokken ook onervaren personen de stoute schoenen aan. Uiteindelijk werden acht kandidaten gebeld met het goede nieuws, dat zij mogen schitteren op de catwalk van GFW 2019, in oktober in Frans-Guyana.

Klokslag

De auditie begon klokslag twee uur en in de drukte op de derde etage van Dresscode aan de Domineestraat. Geïnteresseerden mochten zich registreren voor deelname. Na te zijn gemeten moest een deelnameformulier worden ingevuld en kregen zij een volgnummer. Kandidaten, die gekleed waren in het zwart, maakten zich klaar om een goede beurt te maken en een goede indruk achter te laten bij de jury. Sommigen moesten nog even hun schoenen aandoen en oefenden de laatste pasjes, voordat zij konden zeggen er klaar voor te zijn. Weer anderen waren onderling aan het socializen of spraken elkaar moed in. ‘Je kan het’, ‘ontspan je’ en ‘relax’ waren enkele bemoedigingen. Een

dWT foto / Irvin Ngariman

Micha Willem met nummer 27 en zonnebril op is één van de acht gelukkige modellen die gaat participeren in de Guyanese Fashion Week.-.

gezellige drukte van jonge modellen die allemaal een kans waagden op een internationale ‘runway’. Velen met al ervaring als model op de Suriname Fashion Week.

Zeer vlot

De audities verliepen zeer vlot. Elke deelnemer moest zelf erop letten wanneer die volgde en dus klaarstaan. Wie aan de beurt was, liep de show-

ruimte binnen in modellenhouding en moest zich in het Engels presenteren en verkopen. “Belangrijk is dat je instructies kan op volgen en dat is heel goed. Want je gaat moeten doen wat de modeontwerper van je vraagt”, zei jurylid Christel Nirk tegen een deelnemer. Ook gaf zij aan anderen mee om veel naar runway-shows te kijken, om te leren hoe je het beste kan lopen. “Wees zelfverzekerd, want

dat is de sleutel.” Tegen vier uur was het geheel afgelopen. “Houden jullie je telefoon bij je, want vanavond krijg je te horen of je door bent”, gaf jurylid Ellesca Helderberg door aan nog aanwezige kandidaten.

Aan de slag

Meteen daarna gingen de juryleden aan de slag. Onder het genot van een hapje en een drankje, in een gezellige

sfeer, werd er gekeken naar wie zich het beste hebben gepresenteerd. Terwijl de juryleden druk aan het selecteren waren, kwamen er ook discussies los over wie wel door kan en wie niet, en waarom. In eerste instantie werd er voor meer mannen gekozen dan vrouwen. Er is niet alleen gekeken naar wie wel kan lopen, maar ook naar wie een kans verdient, van al de kandidaten die al eens voor GFW hebben gelopen. Het ene jurylid wilde nieuwe gezichten, terwijl het andere op zoek was naar ervaring. Maar het hebben van een internationale lengte was cruciaal. “Hun maat is ook zeer belangrijk, want de kleding van de designers is volgens internationale standaarden gemaakt en die moeten de modellen wel passen”, vertelt organisator Jan Bondjez.

Na de lange discussies en het zoeken naar de beste kandidaten, was het eindelijk zover. Het nemen van een beslissing was ten aanzien van de vrouwen niet zo moeilijk als bij de mannen. Maar het is gelukt. De Surinaamse modellen die zullen lopen tijdens GFW 2019 zijn Aquiel Nibte, Merathia Vorswijk, Elayziah Mijnhijmer en Fabian Djakie. Maar ook Marein Hofwijks, Akash Rasal, Daphne Kruidenhof, Chanine Oliviera en Micha Willem hebben de kans zich internationaal van hun beste zijde te laten zien. Het laatstgenoemde model kan net als de anderen zijn gelukt niet op. “Dat vind ik fantastisch!”.-.

Feestconcert Centrumkerk voor renovatie gebouw en orgel

door Audry Wajwakana

PARAMARIBO — Het daverende applaus in de Centrumkerk, steeds na elk muziekoftreden, weerklinkt tot ver buiten de muren van de kerk. “Nog een baksis”, roept een man in het publiek na de prachtige vertolking van het Suripoplied ‘Gi yu’ door het Duta Watjana Anklung Ensemble. Het feestconcert van vrijdag is één van de vele activiteiten die de Hervormde Gemeente Suriname organiseert in verband met haar 350 jarig bestaan. De toehoorders hebben zichtbaar genoten.

Aan het feestconcert hebben deelgenomen diverse zang- en muziekgroepen zoals het Jubileumkoor Hervormde Kerk Suriname, Jongerenkoor Maranatha, Trio Jes, Duta Watjana Anklung Ensemble en het Eddie Sniijders Orkest. Maar ook soloartiesten traden op, onder wie Duncan Brunings die, onder pianobegeleiding van Tanja Verstoep, enkele liederen ten gehore bracht en het debuutoptreden van Jonathan Neslo op de piano.

Renovaties

De jubileumviering begon op 1 mei 2018 en duurt tot 1 mei van dit jaar. “Het concert is één van de manieren waarop we fondsen verwerven om het kerkgebouw te kunnen restaureren en ons mooie orgel een onderhoudsbeurt te laten

dWT foto / Irvin Ngariman

Het optreden van het Duta Watjana Anklung Ensemble heeft indruk gemaakt tijdens het feestconcert van de Hervormde Kerk Suriname.-.

ondergaan”, zegt kerkraadslid Tyrone Plettenberg. Dat laatste kost ruim tienduizend euro en renoveren van het dak en de ramen van het gebouw ongeveer SRD 20.000. Alhoewel de toegang gratis was, werd na het concert van de bezoekers verwacht dat ze een vrijwillige bijdrage zouden geven. “Mensen gaven al bij de inloop een bijdrage, maar als het

concert hen goed is bevallen mochten ze dan nog een keer geven”, zegt Plettenberg. Alle optredende artiesten hebben spontaan hun medewerking verleend, “waarvoor wij ze erg dankbaar zijn”.

Grote brand

Het huidige gebouw is niet het oorspronkelijke. “Ons eerste gebouw

was bij de grote brand van 1821 in vlammen opgegaan en dit is het tweede gebouw, in 1835 gebouwd.” De Centrumkerk is het huis van de Hervormde gemeente dat het protestants geloof belijdt. Het geloof werd door ds. Johan Basseliers naar Suriname gebracht. Toen Abraham Crijnsen ons land voor de tweede maal in

1668 voor Nederland in bezit nam, had hij aan boord van zijn vloot legerpredikant Basseliers.

Jeugdendienst

“In het begin was de kerk een ‘wetman kerk’. Het heeft lang geduurd voordat slaven in de kerk werden toegelaten”, vertelt Plettenberg. Tegenwoordig kampt men met een afname van kerkgangers. “Binnen de kerk treedt er vergrijzing op en we krijgen weinig jongeren om te participeren omdat zij andere prioriteiten stellen”, zegt Plettenberg, die zelf nog erg jong oogt. “Ik ben inderdaad niet zo oud. Ik heb in april 2007 mijn geloofsbelijdenis gedaan, waarbij ik ja tegen God heb gezegd en de belofte heb gemaakt mijn krachten te geven aan de kerk, haar opbouw en haar verdere bestaan.”

Plettenberg begon ooit als collectant en is uitgegroeid, via schriftlezer, tot kerkraadslid. “In het kerkbestuur hebben we de koppen bij elkaar gestoken om in verband met 350 jaar een feestprogramma in elkaar te zetten en diverse activiteiten te organiseren om ook jongeren in de kerk te krijgen.” De Centrumkerk heeft hiervoor een jongerenclub opgericht en op 8 juni wordt een jeugdendienst gehouden.-.